

Bemærkninger til forslaget

Baggrunden for forslaget er, at lov om tilvejebringelse af lære- og praktikpladser, der blev vedtaget af Folketinget den 1. juni 1990, ingenlunde har givet det fornødne antal praktikpladser. Som det fremgår af bilaget, er situationen i år kun lidt bedre end tidligere år, selv om der i år har været iværksat en storstilet kampagne. Det viser, at det er nødvendigt med andre midler end overtalelseskampagner.

I forbindelse med vedtagelsen af lov om tilvejebringelse af lære- og praktikpladser gav SF i betænkningen over lovforslaget udtryk for, at SF ikke troede, at det ville være muligt at fremskaffe tilstrækkeligt med praktikpladser, uden at der blev taget mere skræppe midler i anvendelse, f.eks. i form af en kraftig økonomisk tilskyndelse. »Gulerod-pisk-princippet« har SF kaldt det.

SF stemte alligevel for loven, fordi den gav de praktikpladssøgende en ret til en hel uddannelse i form af praktikpladskompenserende undervisning, hvis ikke der var mulighed for at skaffe en praktikplads. Men denne form for undervisning betragtede SF som en nødløsning, men en nødvendig nødløsning, hvis det nødvendige antal normale praktikpladser ikke kunne skaffes.

SF mente også, at loven kunne bruges som murbrækker til at indføre andre ordninger, der kunne sikre et tilstrækkeligt antal normale praktikpladser.

Hvis det antal praktikpladssøgende, der ikke havde fået en normal praktikplads, og som derfor skulle have praktikpladskompenserende undervisning, var ret lavt, ville det være en acceptabel nødløsning. Det vil det derimod ikke være, hvis antallet er meget stort. Og det er desværre situationen nu.

For det første er det ud fra en uddannelsesmæssig betragtning utilfredsstillende, at et så stort antal af de faglærte ikke får deres praktikperiode på en normal arbejdsplads.

For det andet er det en dyr uddannelsesform. De samme penge kunne med langt større udbytte bruges til at tilskynde til, at normale praktikpladser blev fremskaffet.

For det tredje ser det ud til, at de praktikpladssøgende selv opfatter den praktikpladskompenserende

undervisning som en utilfredsstillende nødløsning. Der er unge, der siger, at de vil afvise tilbudet, fordi de mener, at de med den praktikpladskompenserende undervisning får en for dårlig uddannelse i forhold til dem, der får en »normal« faglig uddannelse. De mener, at resultatet bliver, at de får for dårlige muligheder for at få arbejde senere.

Det er beklageligt, at det ikke er lykkedes at fremskaffe et tilstrækkeligt antal praktikpladser til trods for, at vi ved, at Danmark om nogle år vil mangle faglært arbejdskraft. Når arbejdsgiverne – private og offentlige – ikke selv vil tage konsekvensen af, at der skal uddannes arbejdskraft ved at tage flere praktikelever, må Folketinget gribe ind ved at vedtage så kraftige tilskyndelser, at det sker. Disse tilskyndelser skal efter SF's opfattelse være økonomiske. Ved at gøre det betydelig dyrere ikke at tage elever og ved at gøre det tilsvarende billigere at tage elever påvirkes markedet til fordel for efterspørgslen af praktikelever.

Der har tidligere været forskellige løsningsmodeller fremme. Den model, der i denne forbindelse ofte har været draget frem, er en kvoteordning. SF vil ikke totalt afvise muligheden. Men der er mange problemer, hvis en kvoteordning skal gennemføres. En tvungen kvoteordning vil betyde, at der er praktikelever, der bliver påtvunget en arbejdsgiver, som ikke har ønsket nogen elev. Det er ikke noget godt udgangspunkt for en uddannelse. Frivillige kvoteordninger er udmærkede og burde for længst være aftalt i de enkelte brancher. Men de er frivillige med alle de svagheder, som frivillige ordninger indebærer. Derfor er det helt utilstrækkeligt alene at satse på dette.

Der blev både den 15. september 1989 og 10. maj 1990 indgået aftaler mellem regeringen og Socialdemokratiet, som begge skulle løse praktikpladsproblemet. Sådan blev de i det mindste lanceret.

Som det fremgår af bilaget, er det svært at se, at aftalen af 15. september overhovedet havde nogen betydning, idet antallet af praktikpladser stort set var uændret i 1989-90 i forhold til 1988-89.

Lov om tilvejebringelse af lære- og praktikpladser, der udspringer af majaftalen, har derimod haft positive virkninger, hvis vi sammenholder situationen i